

Kirjallinen kysymys KK 67/2019 vp

Pauli Kiuru kok ym.

Kirjallinen kysymys vieraannuttamisen tunnistamisesta ja varhaisesta puuttumisesta

Eduskunnan puhemiehelle

Viranomaisilla on vaikeuksia vieraannuttamisen tunnistamisessa ja siihen puuttumisessa. Suomessa on tuhansia vanhemmistaan vieraannutettuja lapsia. Kyseessä on tragedia, jossa moni lapsi on jätetty pahimmillaan henkistä väkivaltaa käyttävän vanhemman armoille. Lisäksi tuhannet vanhemmat surevat menetettyä suhdettaan lapsiinsa, joista osa on alaikäisiä ja osa jo aikuisia.

Vieraannutettu lapsi on usein kyvytön palauttamaan suhdettaan vieraannutettuun vanhempansa. Vieraannuttamisessa käytettävät keinot jättävät syyllisyyden taakan lapsen kannettavaksi yhteyksien katkaisemisesta. Suojatakseen itseään on lapsen usein käännettävä syyllisyys vihaksi vieraannuttamisen kohdevanhempaa kohtaan.

Lapselle saattaa syntyä psyykkisiä oireita lähtien pelkotiloista aina kehityksen taantumaa ja ahdistuneisuuteen. Aikuisena vieraannuttaminen saattaa näkyä esimerkiksi masennuksena, kielteisenä minäkäsityksenä sekä päihdeongelmana.

Tutkimustulosten perusteella myös torjutut vanhemmat kokevat voimakkaita psyykkisiä oireita. Äidit raportoivat isiin verrattuna voimakkaampia PTSD-oireita sekä stressin kokemusta. Vieraannuttamisen vuoksi lapsestaan eroon joutuneet vanhemmat voivat psyykkisesti huonosti.

Vieraannuttamisen tunnistamista pidetään tärkeänä. Viranomaisilla ei kuitenkaan ole apunaan toimivaa ohjeistoa vieraannuttamisen tunnistamiseksi. Vaikka vieraannuttaminen joissain harvoissa tapauksissa tunnistetaan, ei esimerkiksi lastensuojelulla ei ole toimivia keinoja puuttua vieraannuttamiseen jo varhaisessa vaiheessa.

Vapaaehtoiseen sovitteluun pohjautuvassa järjestelmässä vieraannuttaja vain harvoin muuttaa toimintatapansa. Liian moni vanhempi on jäänyt yksin pyrkimyksissään palauttaa yhteys vieraannutettuihin lapsiinsa.

Edellä olevan perusteella ja eduskunnan työjärjestyksen 27 §:ään viitaten esitämme asianomaisen ministerin vastattavaksi seuraavan kysymyksen:

Mitä hallitus aikoo tehdä, jotta viranomaiset tunnistaisivat vieraannuttamisen,

Kirjallinen kysymys KK 67/2019 vp

mitä varhaisen puuttumisen valtuuksia aiotaan antaa viranomaisille vieraannuttamiseen puuttumiseksi ja

mitä hallitus aikoo tehdä auttaakseen vieraannutettuja lapsia ja vanhempia palauttamaan yhteytensä?

Helsingissä 9.8.2019

Pauli Kiuru kok
Kari Tolvanen kok